

Albert E. Waugh: Principles of Economics. Mc Graw-Hill Book Company, Inc., New York and London 1947. 934 sider. Pris: 4.50 \$.

Waugh, der har været lærer i mere end 20 år og nu er professor ved universitetet i Connecticut, har skrevet en omfattende lærebog i økonomi for begyndere. Det teoretiske og beskrivende stof er kædet sammen og serveres i en traditionel oplægning med en indledning om begreber og historisk udvikling og hovedafsnit om forbrug, produktion, omsætning, nogle specialproblemer, fordelingen samt om staten og det økonomiske system.

Under forbruget gøres der rede for indkomstfordelingen i U.S.A. Der er et kapitel om grænsenytteteorien som grundlag for læren om efterspørgselen og dens elasticitet. Den del, der handler om forbruget, afsluttes med et kapitel om kontrol med efterspørgselen. Her gøres bl. a. rede for den amerikanske »food and drug act« samt Federal trade commissions virksomhed med hensyn til at beskytte forbrugeren mod ubillig konkurrence.

Afsnittet om produktionen giver en beskrivelse af de forskellige selskabsformer. Herunder får man grundtræk af regnskabsopstillingen. Der indføres et teoretisk afsnit om produktionsloven, hvorefter beskrivelsen fortsættes med en gengivelse af den amerikanske jords anvendelse og dens indhold af vigtige mineraler. Under »de menneskelige faktorer« beskrives befolkningsudviklingen, og den amerikanske vandringspolitik diskuteres sammen med Malthus. Efter et for kort kapitel om kapital, opsparing og omvejsproduktion afsluttes produktionsafsnittet med hovedtrækkene af omkostningsteorien og en redegørelse for udbudsfunktionen.

Omsætningsafsnittet omfatter prisdannelsen under priskonkurrence og under monopol, penge- og bankvæsen, priseniveau og konjunkturbevægelser samt international handel og valutaproblemer. Prisdannelseskapitlerne er helt teoretiske, medens der til de øvrige problemområder er givet beskrivelser af den amerikanske virkelighed. Således er der bl. a. en udmærket oversigt over Federal reserve-systemet, udviklingen af de amerikanske engrospriser tilbage til 1798 samt en skematisk

oversigt over den amerikanske betalingsbalance 1940.

Hovedafsnittet om specialproblemer indeholder en uddybning af monopolproblemet med stof fra T.N.E.C., et kapitel om Public utilities og transport, herunder geografisk prisdifferentiering, et par kapitler om sociale problemer og et kapitel om landbrugsproblemer, som giver baggrunden for 30ernes landbrugslovgivning.

Fordelingsproblemerne indledes med et kapitel, hvor der dels redegøres for teorier om efterspørgsel og udbud af produktionsfaktorer, dels redegøres for den faktiske indkomstudvikling i De forenede Stater. De følgende afsnit om jordrente, løn, kapitalrente er som almindeligt i andre elementære lærebøger. Under kapitalrenten henvises til Frank H. Knight, men ikke til Keynes, der til trods for, at der er henvisninger til ca. 125 økonomiske forfattere, overhovedet ikke er nævnt i bogen. Men selv om fremstillingen her ikke er moderne, er den langt fra kedelig, f. eks. anføres følgende fortræffelige vers under jordrenten:

»The price of pig
Is something big
Because the corn, you'll understand
Is high prices too
Because it grew
Upon the high-priced farmingland.
If you'd know why
The land is high
Remember this. Its price is big
Because it pays
Thereon to raise
That high-priced corn for the high-priced
pig.«

I den del af bogen, der handler om regering og det økonomiske system, er største delen af stoffet beskrivende med korte finansvidenskabelige paragraffer, der dog ikke går dybere, end at man på disse områder gik i 20erne her i landet. Der er således intet om sammenhængen mellem finanser og indkomstudvikling.

Bogens sidste afsnit omhandler det økonomiske samfunds organisation. Kapitalismens fordele og fejl gennemgås og stilles over for

Albert E. Waugh: Principles of Economics. Mc Graw-Hill Book Company, Inc., New York and London 1947. 934 sider. Pris: 4.50 \$.

Waugh, der har været lærer i mere end 20 år og nu er professor ved universitetet i Connecticut, har skrevet en omfattende lærebog i økonomi for begyndere. Det teoretiske og beskrivende stof er kædet sammen og serveres i en traditionel oplægning med en indledning om begreber og historisk udvikling og hovedafsnit om forbrug, produktion, omsætning, nogle specialproblemer, fordelingen samt om staten og det økonomiske system.

Under forbruget gøres der rede for indkomstfordelingen i U.S.A. Der er et kapitel om grænsenytteteorien som grundlag for læren om efterspørgselen og dens elasticitet. Den del, der handler om forbruget, afsluttes med et kapitel om kontrol med efterspørgselen. Her gøres bl. a. rede for den amerikanske »food and drug act» samt Federal trade commissions virksomhed med hensyn til at beskytte forbrugeren mod ubillig konkurrence.

Afsnittet om produktionen giver en beskrivelse af de forskellige selskabsformer. Herunder får man grundtræk af regnskabsopstillingen. Der indføres et teoretisk afsnit om produktionsloven, hvorefter beskrivelsen fortsættes med en gengivelse af den amerikanske jords anvendelse og dens indhold af vigtige mineraler. Under »de menneskelige faktorer« beskrives befolkningsudviklingen, og den amerikanske vandringspolitik diskuteres sammen med Malthus. Efter et for kort kapitel om kapital, opsparing og omvejsproduktion afsluttes produktionsafsnittet med hovedtrækkene af omkostningsteorien og en redegørelse for udbudsfunktionen.

Omsætningsafsnittet omfatter prisdannelsen under priskonkurrence og under monopol, penge- og bankvæsen, priseniveau og konjunkturbevægelser samt international handel og valutaproblemer. Prisdannelseskapitlerne er helt teoretiske, medens der til de øvrige problemområder er givet beskrivelser af den amerikanske virkelighed. Således er der bl. a. en udmærket oversigt over Federal reserve-systemet, udviklingen af de amerikanske engrospriser tilbage til 1798 samt en skematisk

oversigt over den amerikanske betalingsbalance 1940.

Hovedafsnittet om specialproblemer indeholder en uddybning af monopolproblemet med stof fra T.N.E.C., et kapitel om Public utilities og transport, herunder geografisk prisdifferentiering, et par kapitler om sociale problemer og et kapitel om landbrugsproblemer, som giver baggrunden for 30ernes landbrugslovgivning.

Fordelingsproblemerne indledes med et kapitel, hvor der dels redegøres for teorier om efterspørgsel og udbud af produktionsfaktorer, dels redegøres for den faktiske indkomstudvikling i De forenede Stater. De følgende afsnit om jordrente, løn, kapitalrente er som almindeligt i andre elementære lærebøger. Under kapitalrenten henvises til Frank H. Knight, men ikke til Keynes, der til trods for, at der er henvisninger til ca. 125 økonomiske forfattere, overhovedet ikke er nævnt i bogen. Men selv om fremstillingen her ikke er moderne, er den langt fra kedelig, f. eks. anføres følgende fortræffelige vers under jordrenten:

»The price of pig
Is something big
Because the corn, you'll understand
Is high prices too
Because it grew
Upon the high-priced farmingland.
If you'd know why
The land is high
Remember this. Its price is big
Because it pays
Thereon to raise
That high-priced corn for the high-priced
pig.«

I den del af bogen, der handler om regering og det økonomiske system, er største delen af stoffet beskrivende med korte finansvidenskabelige paragraffer, der dog ikke går dybere, end at man på disse områder gik i 20erne her i landet. Der er således intet om sammenhængen mellem finanser og indkomstudvikling.

Bogens sidste afsnit omhandler det økonomiske samfunds organisation. Kapitalismens fordele og fejl gennemgås og stilles over for

socialisme og kommunisme, ligesom der er korte paragraffer om anarkisme, syndikalisme og fascisme. Dette afsnit er heller ikke særligt dybtgående, men meget objektivt lagt op. Endelig slutter bogen med et kort matematisk tillæg.

Hvis man antager det dogme, at elementære lærebøger ikke må give udtryk for tanker inden for faget, som mindst har været afprøvet i 20 år, er det en fortræffelig lærebog. Der er en hensigtsmæssig afveksling mellem teoretisk og beskrivende stof, klar fremstillingsform og talrige spørgsmål efter hvert afsnit, der kan give læseren begreb om, hvorvidt stoffet er tilegnet.

Niels Banke.

Studies in Income and Wealth, Vol. XII. National Bureau of Economic Research, New York 1950. 585 sider. Pris: 6.00 \$.

Dette digre værk på 585 sider er resultatet af mange forfatteres arbejde til brug ved et møde i januar 1948 i National Bureau of Economic Research, U. S. A.

Bogen beskæftiger sig udelukkende med nationalformuen og må først og fremmest opfattes som en heterogen materialesamling. Den er inddelt i to hovedafsnit: Afsnit 1, hvor spørgsmålet om måling af nationalformuen nærmere diskuteres og afsnit 2, som vedrører de enkelte sektorer. I den «Introduction» som Moris A. Copeland har skrevet, fremhæver han meget betegnende, at dette møde (altså mødet i januar 1948) om nationalformuen viste den samme babyloniske forvirring som for år tilbage ved det første møde om nationalindkomsten. Det er utvivlsomt rigtigt, at de sidste årtier har vist betydelige fremskridt med hensyn til nationalindkomstbegrebsapparatet, medens derimod problemerne omkring nationalformuen ikke har været dyrket, til trods for at nationalformuen oprindeligt var den, der tiltrak sig mest opmærksomhed.

Nationalformuen defineres som nettoværdien af alle økonomiske enheder indenfor det pågældende territorium.

I Part I skelner Raymond W. Goldsmith mellem to nationalformuebegreber og deres agregater, nemlig det nationalformuebegreb,

der fremgår af et nationalformueregnskab opstillet på grundlag af erhvervslivets kalkuler og et nationalformueregnskab opstillet i overensstemmelse med den økonomiske teori.

Det første kalder han «national business accounting» og det andet «national economic accounting».

Der er en betydelig forskel på de to statusopstillinger.

Ved national economic accounting kræves, at de forskellige kapitalgoder (eksempelvis maskiner) skal vurderes under hensyn til grænseomkostningerne. Stemmer grænseomkostningerne og prisen ikke overens, må grænseomkostningerne erstatte prisen. Heraf følger først og fremmest at monopolpriser ikke kan indgå i kalkulerne vedrørende national economic accounting, men derimod i national business accounting som er «the best accounting practise of the day and place».

Et andet krav der må stilles til national economic accounting er, at tallene skal deflateres ved sammenligninger. Ligesom ved de amerikanske økonomers nationalindkomstbetragtninger kommer altså også her velfærdsbetragtningerne særlig tydeligt frem.

I part II hæfter man sig ved den uhyre omhyggelige gennemgang af de enkelte sektorer.

Det er da også specialister, der beskriver beregningerne m. v. indenfor hver enkelt sektor. Under behandlingen af landbrugets problemer rejser spørgsmålet om man kan vurdere en landejendoms enkelte komponenter, jorden, bygninger og besætninger og inventar hver for sig. I salgsstatistikken her i landet opretholder man som bekendt delingen mellem jord og bygninger på den ene side og løsøre på den anden.

I anden forbindelse*) har jeg fremhævet, at en sådan deling er ret usikker. Det samme, og det gælder selvfølgelig i endnu højere grad, når jorden skal vurderes særskilt, fremhæves i afsnittet om landbruget (s. 195), hvor der står som følger:

The parts are not properly additive. The farm is a unit for producing income in the forms of dollars, consumable food, fuel,

*) Omsætningen og salgsprisen for landejendomme 1902—1942, s. 46.